

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.19.279

**Inventaris van het archief van het
Nederlandse Rode Kruis -
Informatiebureau: Cartotheek van the
Netherlands Red Cross, Londen
Committee**

Versie: 24-12-2021

Het Nederlandse Rode Kruis en het Nationaal Archief

Nationaal Archief, Den Haag (c) 2019

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Andere toegang.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
London Committee.....	7
Informatiebureau van het Nederlandse Rode Kruis.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	10
Inhoud en structuur van het archief.....	11
Inhoud.....	11
Aanvullingen.....	11
Verantwoording van de bewerking.....	11
Verwant materiaal.....	12
Beschikbaarheid van kopieën.....	12
Afgescheiden archiefmateriaal.....	12
Verwante archieven.....	12
Publicaties.....	12
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	15
Kaartsysteem betreffende geïnterneerden in Azië samengesteld door het London Committee of the Netherland Red Cross Society op basis van RH en RHC-radiogrammen, 1942-1945.....	15

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Het Nederlandse Rode Kruis - Informatiebureau: Cartotheek van het Netherlands Red Cross, Londen Committee

Archiefbloknummer:

I28532

Omvang:

46 inventarisnummer(s); 5,00 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands en Engels.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

London Committee of the Netherland Red Cross Society, 30 juni 1940- 17 april 1946

Het Nederlandse Rode Kruis (NRK) / Informatiebureau, 1914-1998

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Kaartsysteem betreffende geïnterneerden in Azië. Het systeem is samengesteld door het London Committee of the Netherland Red Cross Society

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig beperkt openbaar (A).

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

ANDERE TOEGANG

Voor dit archief is geen andere toegang beschikbaar

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Het Nederlandse Rode Kruis - Informatiebureau: Cartotheek van het Netherlands Red Cross, Londen Committee, nummer toegang 2.19.279, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Ned. Rode Kruis - Informatiebureau: Cartotheek van het Netherlands Red Cross, Londen Committee, 2.19.279, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

LONDON COMMITTEE

Kort na aankomst in Engeland besloot prinses Juliana, als voorzitter van het Nederlandse Rode Kruis, dat er buiten Nederland ook een Nederlandse noodorganisatie moest komen. Een verzoek werd ingediend bij het Comité International Croix Rouge CICR tot de instelling van de organisatie. Geneve ging akkoord en in juni 1940 werd het London Committee of the Netherland Red Cross Society opgericht onder voorzitterschap van jonkheer O.C.A. van Lidth de Jeude. Het Committee viel onder de moederorganisatie maar was een zelfstandige stichting.

Een van de taken van het London Committee was opzetten van informatiedienst voor persoonlijke berichten naar en van familie en vrienden in Nederland. Hiervoor werd een apart Informatiebureau opgezet. Ook werd via het Informatiebureau, dat officieel was aangewezen als de "Bureau de renseignement" in overeenstemming met artikel 77 van de Internationale Conventie betreffende de Behandeling van Krijgsgevangenen, berichten naar familieleden van slachtoffers van vijandelijk geweld die dienden in de strijdkrachten en de koopvaardij. Het Informatiebureau zette zich daarnaast ook in voor de opsporing van vermiste personen. Veel verzoeken om opsporing kwamen van Engelandvaarders die vermiste familieleden of vrienden zochten. Na de inval in Nederlands-Indië werden veel verzoeken om informatie over daar verblijvende personen verzonden naar Nederlands-Indië. De verzoeken om informatie werden geregistreerd. Het Informatiebureau werkte vanaf deze tijd ook voor het Nederlands-Indische Rode Kruis. De Verre Oosten afdeling van het Informatiebureau werd in augustus 1945 overgebracht naar het Informatiebureau van het Nederlandse Rode Kruis in Den Haag. In oktober van dat jaar volgden de overige afdelingen. Op 26 juli 1946 is het London Committee opgeheven.

INFORMATIEBUREAU VAN HET NEDERLANDSE RODE KRUIS

De vereniging Nederlandse Rode Kruis (NRK) is in 1867 opgericht met als doelstelling:

"In tijd van oorlog, het lot van den gekwetsten en zieken krijgsman door persoonlijke diensten en stoffelijke hulpmiddelen te helpen verzachten, ook dan, wanneer hare hulp wordt gevraagd door oorlogvoerende natiën, terwijl Nederland in den oorlog niet betrokken is; In tijd van vrede, zich uitsluitend tot die taak voor te bereiden, om daarvoor steeds gereed te zijn."

In 1909 krijgt het NRK bij Koninklijk Besluit de aanvullende opdracht om bij mobilisatie een informatiebureau voor zieken en gewonden in te richten. Tijdens de Eerste Wereldoorlog voert het Informatiebureau (hierna: IB) voor de eerste keer de werkzaamheden van deze oorlogstaak uit. Primair bestaat de

taak uit het inwinnen en uitwisselen van informatie over militairen, krijgsgevangenen en geïnterneerden. Daarnaast levert het IB hulppakketten aan krijgsgevangenen en sociale zorg aan hun verwanten.

Het takenpakket van het IB groeit in de loop der jaren en dat is aanleiding om in 1936 het IB in vier afdelingen te verdelen¹:

- Afdeling I: Belast met aangelegenheden omtrent Nederlandse militairen;
- Afdeling II: Belast met aangelegenheden omtrent militairen van vreemde nationaliteit;
- Afdeling III: de Gravendienst, onder andere belast met de identificatie van onbekende gesneuvelden;
- Afdeling IV: Belast met het zenden van pakketten aan krijgsgevangenen, geïnterneerde burgers en gijzelaars.

Daarnaast heeft het IB een algemeen secretariaat en een staf voor de financiële administratie.

Vanwege de groeiende internationale spanningen stelt het NRK het IB op 29 augustus 1939 opnieuw in werking. Na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog nemen de werkzaamheden van het IB explosief toe. Het IB richt zich op militairen maar er blijkt ook behoefte aan informatie over burgers. In juni 1940 richt het IB daarom het Correspondentiebureau en de Inlichtingendienst voor Burgers op². Deze diensten staan los van het IB maar zijn er wel nauw mee verbonden.

Tijdens de oorlog blijken er toch nog groepen geïnterneerden en gevangen te zijn die niet voorkomen in de instructie van het IB. Daarom richt het IB in mei 1943 de Afdeling V op. Deze afdeling gaat zich bezighouden met bijzondere aangelegenheden, zoals het verstrekken van inlichtingen over personen in gevangnissen³.

Na de oorlog stelt het IB nieuwe afdelingen in om de informatiestromen beter te kunnen verwerken⁴:

- Afdeling A: Belast met aangelegenheden betreffende Nederlandse militairen (inclusief Nederlanders in geallieerde dienst);
- Afdeling B: Belast met aangelegenheden betreffende vreemde militairen (inclusief Nederlanders in Duitse dienst);
- Afdeling C: Belast met aangelegenheden betreffende Nederlandse burgers;
- Afdeling D: Belast met aangelegenheden betreffende vreemde burgers;

1 Verslag van het Nederlandse Rode Kruis gedurende de periode augustus 1939 december 1940

2 Het correspondentiebureau probeerde contact tussen burgers in Nederland en burgers in het buitenland mogelijk te maken. Het Inlichtingenbureau behandelde vragen betreffende Nederlandsche vluchtelingen, Nederlanders in het buitenland en opvarenden van Nederlandse koopvaardij schepen.

3 Het Nederlandse Rode Kruis (1867-1967) door G.M. Verspyck.

4 Het informatiebureau van het Nederlandsche Rode Kruis; Verslag van over zijn werkzaamheden van 1939 tot en met 1947 door J. van de Vosse.

- Afdeling Gravendienst: Belast met de registratie van oorlogsgraven.

Na de capitulatie van Japan houdt Afdeling A zich bijna alleen nog maar bezig met de Nederlandse militairen in en rond Nederlands-Indië. Het blijkt ook praktischer alle zaken met betrekking Nederlands-Indië door dezelfde afdeling uit te laten voeren. Dit wordt voortaan gedaan door Afdeling A. De nog lopende zaken over Nederlandse militairen in Europa worden door afdeling A overgedragen aan Afdeling C. Eind 1945 worden ook de taken van Afdeling D bij Afdeling C gevoegd.

In de eerste jaren na de oorlog bestaat de taak van het IB voornamelijk uit het vaststellen van het lot van weggevoerde personen. Op 12 september 1945 wijst het NRK het IB dan ook aan als National Tracing Bureau. Ook andere instanties houden zich met opsporing bezig wat het opsporingswerk niet ten goede komt. In 1946 besluit de regering daarom de opsporingstaak te centraliseren bij het IB. De werkarchieven van de andere instanties worden naar het IB overgebracht⁵.

Het IB neemt lange tijd een zelfstandige plaats in binnen het Nederlandse Rode Kruis. Het heeft een eigen directeur en wordt tot het voorjaar van 1946 gefinancierd door het Ministerie van Oorlog. Hierna neemt het Ministerie van Sociale Zaken de financiering (deels) over.

Dit zorgt er voor dat het IB een nieuwe indeling krijgt⁶:

- Afdeling A: Belast met alle werkzaamheden betreffende Nederlandse militairen en burgers in Indië en het verre Oosten;
- Afdeling B: Belast met alle aangelegenheden betreffende Nederlanders in Duitse dienst en buitenlandse militairen (zogenaamde vreemde militairen);
- Afdeling C: Belast met de aanleg van een Centrale Europese Cartotheek, het beheer van de documentatie en het archief en zaken die niet onder één van de andere afdelingen vallen zoals het opsporen van kinderen;
- Afdeling E: Belast met alle aangelegenheden betreffende vermiste expolitieke gevangenen;
- Afdeling Gravendienst: Belast met de registratie van oorlogsgraven;
- Afdeling H: Belast met alle aangelegenheden betreffende gedwongen en vrijwillig tewerkgestelde arbeiders;
- Afdeling J: Belast met aangelegenheden betreffende Joden.

Eind jaren veertig neemt de hoeveelheid werkzaamheden van het IB af. Diverse afdelingen worden daarom opgeheven⁷. Het IB blijft wel particulieren voorzien van informatie over oorlogsgetroffenen in Europa en Indonesië. Ook de gravendienst blijft actief. Vanaf de jaren '60 wordt steeds vaker onderzoek

5 Lijters, G., Schutz, R. en Jongman, M. (2017). De Deportaties uit Nederland 1940-1945. Portretten uit de archieven.

6 Het informatiebureau van het Nederlandsche Roode Kruis; Verslag van over zijn werkzaamheden van 1939 tot en met 1947 door J. van de Vosse.

7 Het informatiebureau van het Nederlandsche Roode Kruis; Verslag van over zijn werkzaamheden van 1948 tot en met 1953 door J. van de Vosse

gedaan voor de verificatie van uitkeringsaanvragen van oorlogsgetroffenen wat leidt tot de vorming van een aparte sectie voor verificatieonderzoek. Om een betere groepering van de werkzaamheden te krijgen voert het NRK in 1981 een grotere herindeling van de taken door⁸:

- Archief / documentatie / Oorlogsinformatie
- Opsporingen / algemene informatie
- Rampeninformatie binnenland / verbindingen

In de jaren die volgen vinden er nog meermaals (kleine) herindelingen plaats. Halverwege de jaren negentig zet het NRK een grote reorganisatie in. Voor de afhandeling van aanvragen met betrekking tot de periode rond de Tweede Wereldoorlog en Nederlands-Indië richt het NRK een aparte afdeling in: Oorlogsnazorg. Het Informatiebureau wordt hiermee opgeheven. In 2014 wijzigt het NRK de naam van Oorlogsnazorg in Oorlogsarchief en brengt het de taak over naar de afdeling Opsporing en Ondersteuning⁹.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De cartotheek is aangelegd door het NRK-LC als gevolg van de werkzaamheden in Londen. In augustus 1945 is het archief met betrekking tot het Verre Oosten overbracht naar het NRK-IB in Den Haag. Tussen augustus 1945 en oktober 1946 zijn de verschillende afdelingen van het IB verhuisd naar de Vlamingstraat 2 in Den Haag. Hier was het IB gevestigd tot eind december 1951. Vanwege inkrimping van de werkzaamheden werd het IB verplaatst naar de Jan Evertstraat 9. Van 1959 tot 2018 was het IB gevestigd aan het Leegwaterplein in Den Haag.

Het archief in 2018 door Het Nederlandse Rode Kruis overgedragen aan het Nationaal Archief.

8 Jaarverslag van het Informatiebureau 1981

9 Jaarverslag van het Nederlandsche Rode Kruis 2014

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

Getypte Engelstalige kaarten met gegevens over krijgsgevangenen en geïnterneerden in Azië met opgave van: naam, voornaam, adres, militaire gegevens en verwijzingen naar de RH-lijsten (militair) en de RHC-lijsten (burger). Dit zijn radiogrammen afkomstig van het Comité International Croix Rouge (CICR) in Genève. Zie hiervoor de collectie Informatiebureau: lijsten, berichten en radiogrammen met betrekking tot Nederlands-Indië (2.19.275). De cartotheekkaarten verwijzen ook naar de door het London Committee opgestelde lijsten van gevangenen en brieven, 'next of kin' (N.O.K.), opgave van degene die navraag heeft gedaan (enquirer) of bevatten later aangebrachte verwijzingen naar de Familiedossiers Nederlands-Indië (2.19.281).

De cartotheek van het Netherland Red Cross London Committee (NRK-LC) bestaat uit alfabetisch op achternaam geordende kaarten met gegevens over krijgsgevangenen en burgergeïnterneerden in Azië. Standaard met opgave van naam en voornaam. Andere gegevens kunnen zijn: adres en militaire gegevens. De informatie is afkomstig van de RH-radiogrammen (militair) en RHC-radiogrammen (burger) van het Comité International Croix Rouge (CICR) in Genève (zie hiervoor 2.19.275). Tevens zijn er op de kaarten verwijzingen naar door het London Committee opgestelde lijsten van gevangenen en brieven, naar de 'next of kin' (N.O.K.) of opgave van degene die navraag heeft gedaan (de enquirer). Tenslotte zijn er soms later aangebrachte verwijzingen naar de familiedossiers (2.19.281).

AANVULLINGEN

Er worden geen aanvullingen op het archief verwacht.

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

De cartotheek bestaat uit ca. 71.000 kaarten en is alfabetisch geordend op achternaam. Bij deze ordening is geen onderscheid gemaakt tussen de krijgsgevangenen en burgers; levenden en overledenen.

Verwant materiaal

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

AFGESCEIDEN ARCHIEFMATERIAAL

NIOD, NL-AsdNIOD, 250i Westerbork, Judendurchgangslager

VERWANTE ARCHIEVEN

Toegang 2.19.014, Inventaris van het van het Nederlandse Rode Kruis -
Hoofdbestuur, (1863) 1867-1945 (1950) ([archiefinventaris 2.19.014](#))

Toegang 2.19.275, Inventaris van het Nederlandse Rode Kruis -
Informatiebureau: lijsten, berichten en radiogrammen met betrekking tot
Nederlands-Indië ([archiefinventaris 2.19.275](#))

Toegang 2.19.278, Inventaris van het Nederlandse Rode Kruis -
Informatiebureau: Centrale Indische Cartotheek ([archiefinventaris 2.19.278](#))

Toegang 2.19.280, Inventaris van het Nederlandse Rode Kruis -
Informatiebureau: Cartotheek van het Nederlands-Indische Rode Kruis,
Australië ([archiefinventaris 2.19.280](#))

Toegang 2.19.281, Inventaris van het archief van het Nederlandse Rode Kruis -
Informatiebureau: Familiedossiers betrekking tot personen Nederlands-Indië
([archiefinventaris 2.19.281](#))

Toegang 2.19.297, Inventaris van het archief van het Nederlandse Rode Kruis -
Displaced Persons Cartotheek ([archiefinventaris 2.19.297](#))

Toegang 2.21.205.80, Collectie 144 Jhr. ir. O.C.A. van Lidth de Jeude, 1940-1945
([archiefinventaris 2.21.205.80](#))

PUBLICATIES

Friedhoff, W., *Reports 1940-1946 of the Netherlands Emergency Committee and
the London Committee of the Netherland Red Cross Society*(London 1941-
1947).

Lidth de Jeude, O.C.A. van (bewerkt door A.E. Kersten) *Londense Dagboeken* ,
2001.

Vosse, J. van de, *Het Informatiebureau van het Nederlandsche Roode Kruis.
Verslag over zijn werkzaamheden van 1939-1947*, Den Haag 1948.

Vosse, J. van de, *Het Informatiebureau van het Nederlandsche Roode Kruis.
Verslag over zijn werkzaamheden van 1948-1953*, Den Haag 1954

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN

KAARTSYSTEEM BETREFFENDE GEÏNTERNEERDEN IN AZIË SAMENGESTELD DOOR HET LONDON COMMITTEE OF THE NETHERLAND RED CROSS SOCIETY OP BASIS VAN RH EN RHC-RADIOGRAMMEN, 1942-1945

- 1** Aa t/m Andries
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 2** Andriese t/m Bakse
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 3** Bal t/m Beon
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 4** Berama t/m Bloemsma
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 5** Blogg t/m Bortevaar
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 6** Bos t/m Brizee
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 7** Brocades t/m Busch, F.
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 8** Busch, J. t/m Clijsen
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 9** Cobb t/m Dauvelier
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 10** Daval t/m Doop
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 11** Door t/m Dijx
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 12** Eart t/m Ezerman
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 13** Faanhof t/m Geenen, A.B.
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)

-
- 14** Geenen, A.G.M t/m Goudriaan, P.
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 15** Goudriaan, R. t/m Haan, de W.
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 16** Haan, W.A. de t/m Helden
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 17** Helderer t/m Heyvelman
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 18** Heuvelmans t/m Hoogendijk, E.
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 19** Hoogendijk, G. t/m Impal
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 20** Indermauer t/m Jong, J.V. de
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 21** Jong, J.W. de t/m Ketgens
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 22** Knep t/m Knijff
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 23** Koa t/m Kramp
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 24** Kracher t/m Lamsvelt
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 25** Lanabon t/m Levinson, E.
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 26** Levinson, E. t/m Luurs, J.
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 27** Luurs, K. t/m Mazyk
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 28** McKinley t/m Mills
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 29** Mils t/m Mijt
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)

-
- 30** Naafs t/m Ohm
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 31** Oldeman t/m Pavert
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 32** Payer t/m Portier, K.
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 33** Portier, L. t/m Remmers, R.
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 34** Remmers, T. t/m Roring
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 35** Ros t/m Scaf
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 36** Schaad t/m Schroder, I.
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 37** Schroder, J. t/m Slothouwer
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 38** Slottje t/m Sroern
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 39** Staa t/m Szervly
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 40** Taale t/m Toye
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 41** Traanberg t/m Veneranda
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 42** Vengeliërs t/m Vlijmen
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 43** Vochgol t/m Wakkers
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 44** Wal t/m Wigman
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 45** Wilbers t/m Wytman
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)

18

*Ned. Rode Kruis - Informatiebureau: Cartotheek
van het Netherlands Red Cross, Londen
Committee*

2.19.279

46

Xyverhof t/m Zydeveld
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)